

Sygn. akt I ACa 1372/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Nowicka de Poraj
Sędziowie:	SSA Teresa Rak SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa G. K.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 czerwca 2016 r. sygn. akt I C 1426/15

1. **oddala apelację;**

2. **oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Sławomir Jamróg SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Teresa Rak

Sygn. akt I ACa 1372/16

UZASADNIENIE

Powódka G. K. – w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu skierowanym przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. (k. 2-4, k. 82-83, k. 125-127) – wniosła o: nakazanie stronie pozwanej złożenia oświadczenia woli, którego treścią jest zezwolenie na wykreślenie hipoteki umownej zwykłej w kwocie 661.271,82 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej w kwocie 462.890,27 zł, ustanowionych na rzecz strony pozwanej na nieruchomości powódki w postaci wyodrębnionego lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...), objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla K.jako zabezpieczenie odsetek i innych należności wynikających z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 1 kwietnia 2009 r. zawartej pomiędzy (...) Bank S.A. a Z. P., ewentualnie o

uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla K.z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wykreślenie z działu (...) księgi wpisów dotyczących: a) hipoteki umownej kaucyjnej w kwocie 462.890,27 zł ustanowionej na rzecz strony pozwanej na nieruchomości powódki – wyodrębnionym lokalu mieszkalnym położonym przy ul. (...) w K. jako zabezpieczenie odsetek i innych należności wynikających z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 1 kwietnia 2009 r. zawartej przez Z. P.; b) hipoteki umownej zwykłej w kwocie 661.271,82 zł ustanowionej na rzecz strony pozwanej na nieruchomości powódki – wyodrębnionym lokalu mieszkalnym położonym przy ul. (...) w K., jako zabezpieczenie odsetek i innych należności wynikających z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 1 kwietnia 2009 r. zawartej przez Z. P..

Motywuując swoje roszczenie powódka wskazała, iż na hipotekami na nieruchomości powódki zabezpieczała spłatę kredytu hipotecznego Z. P. udzielonego w wysokości 661.271,82 zł Postanowieniem z dnia 21 maja 2014 r. Sąd Rejonowy wB.– w ramach toczącego się postępowania upadłościowego (...) – umorzył wierzytelność (...) Bank S.A. wobec w/w dłużnika, co zdaniem powódki doprowadziło do wygaśnięcia hipoteki. Strona pozwana odmówiła udzielenia zgody na wykreślenie przedmiotowej hipoteki. Jako podstawę prawną swojego roszczenia głównego powódka wskazała art. 94 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz. U. 2015, poz. 218 ze zm. – dalej: u.k.w.h.), zaś jako podstawę prawną roszczenia ewentualnego powódka wskazała art. 10 u.k.w.h.

Strona powodowa wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Roszczenie o uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) z rzeczywistym stanem prawnym zostało wyłączone do odrębnego postępowania.

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2016r. sygn. akt I C 1426/15 Sąd Okręgowy oddalił powództwo i odstąpił od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

Podstawą tego rozstrzygnięcia stanowił następujący stan faktyczny.

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. (poprzednik prawny pozwanego (...) Banku S.A. z siedzibą w W.) udzielił Z. P. na mocy umowy z dnia 1 kwietnia 2009 r. kredytu hipotecznego w wysokości 661.271,82 zł, z przeznaczeniem na spłatę innych zobowiązań kredytobiorcy, a także na dowolny cel konsumpcyjny kredytobiorcy. Zgodnie z umową, zabezpieczeniem spłaty w/w kredytu (wraz z odsetkami i innymi należnościami) były m.in.: hipoteka umowna zwykła w kwocie 661.271,82 zł oraz hipoteka umowna kaucyjna w kwocie 462.890,27zł ustanowione na rzecz strony pozwanej na nieruchomości powódki – samodzielny lokal mieszkalny położony przy ul. (...) w K., objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla K.. Sąd Rejonowy w B.Wydział (...) Gospodarczy postanowieniem z dnia 23 września 2011 r., sygn. akt VI GU 34/11 ogłosił upadłość Z. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) z siedzibą w B., obejmującą likwidację majątku dłużnika. Postanowieniem z dnia 21 maja 2014r., sygn. akt VI GUp 15/11 lik) Sąd Rejonowy w B.stwierdził zakończenie w/w postępowania upadłościowego i umorzył w całości wierzytelności niezaspokojone w postępowaniu upadłościowym, w tym wierzytelność (...) Bank S.A. w wysokości 551.763,97 zł – postanowienie to nie zostało zaskarżone.

Z. P. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) z siedzibą w B., który to podmiot – po ogłoszeniu jego upadłości likwidacyjnej – został wykreślony z rejestru przedsiębiorców. Z. P. częściowo – tj. w zakresie kwoty ok. 50.000,00 zł - uregulował zobowiązanie z tytułu udzielonego mu przez pozwanego Banku kredytu hipotecznego. W toku postępowania upadłościowego syndyk masy upadłości (...) .H.-U. (...) zapłacił stronie pozwanej ponad 100.000,00 zł, tak że do chwili wydania przez Sąd Rejonowy w B.w/w postanowienia z dnia 21 maja 2014 r. do uregulowania pozostała kwota ok. 600.000,00 zł. Cały majątek należący do Z. P. został objęty zakresem postępowania upadłościowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w B.W skierowanym do strony pozwanej piśmie z dnia 5 marca 2015 r. powódka G. K. wniosła o wykreślenie hipoteki umownej zwykłej w kwocie 661.271,82 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej w kwocie 462.890,27 zł, ustanowionej na rzecz strony pozwanej na nieruchomości powódki w postaci wyodrębnionego lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla K.jako zabezpieczenie odsetek i innych należności wynikających z umowy kredytu hipotecznego nr (...)

z dnia 1 kwietnia 2009 r. zawartej pomiędzy (...) Bank S.A. a Z. P.. Bank nie przychylił się do wniosku o wykreślenie w/w hipotek lub złożenia oświadczenia w przedmiocie wyrażenia zgody na wykreślenie hipotek.

Przy tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał bezzasadność powództwa o nakazanie stronie pozwanej złożenia oświadczenia woli, którego treścią jest zezwolenie na wykreślenie hipoteki umownej zwykłej Sąd pierwszej instancji wskazał, że w orzecznictwie sądowym i doktrynie ścierały się różne poglądy na temat kwestii, czy utrata bytu prawnego przez osobę prawną na skutek wykreślenia jej z rejestru sądowego powoduje wygaśnięcie hipoteki zabezpieczającej niezaspokojoną wierzytelność wobec tego podmiotu na nieruchomości osoby trzeciej. Sąd Okręgowy wskazał, że podziela stanowisko wyrażane w wyroku Sąd Najwyższy z dnia 10 września 2015 r., II CSK 745/14. LEX nr 1785870, że wykreślenie osoby prawnej z rejestru sądowego nie powoduje ustania uprawnienia do uzyskania zaspokojenia tych wierzycieli na podstawie zabezpieczenia ich wierzytelności na mieniu osób trzecich, w tym w ramach hipoteki obciążającej nieruchomość osoby trzeciej. Funkcją hipoteki, jako formy zabezpieczenia wierzytelności pieniężnych, jest wzmocnienie gwarancji uzyskania zaspokojenia interesu wierzyciela co wynika to nie tylko z istoty hipoteki określonej w art. 65 ust. 1 u.k.w.h, ale także z dalszych przepisów tej ustawy, które uprawniają wierzyciela hipotecznego do zaspokojenia z nieruchomości obciążonej mimo przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej (art. 77 u.k.w.h.) i bez względu na ograniczenia odpowiedzialności dłużnika wynikające z prawa spadkowego (art. 74 u.k.w.h.). Wynikająca z art. 94 u.k.w.h. zasada akcesoryjności hipoteki ma co do zasady służyć ochronie dłużnika rzeczowego w tym znaczeniu, że ma go zabezpieczać przed odpowiedzialnością szerszą od dłużnika osobistego a więc wówczas, gdy takiej odpowiedzialności wobec wierzyciela nie ponosi już dłużnik osobisty; ma go też chronić przed możliwością podwójnej zapłaty wierzycielowi za ten sam dług - nie jest natomiast celem zasady akcesoryjności hipoteki to, aby prowadziła ona do uwolnienia od odpowiedzialności dłużnika rzeczowego w sytuacji, w której wierzyciel wykreślonego z rejestru sądowego dłużnika osobistego nie traci definitywnie prawa do uzyskania zaspokojenia swojej wierzytelności. Odwołując się także do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., II CSK 240/07) Sąd Okręgowy wskazał, że nie zasługuje na podzielenie pogląd, że wykreślenie spółki z rejestru prowadzi do zwolnienia jej z zobowiązań, bez potrzeby zaspokojenia wierzycieli.

Niezależnie od powyższego Zdaniem Sadu pierwszej instancji przedmiotowe powództwo powinno zostać oddalone również z tego względu, że powódce w rozpatrywanym przypadku przysługuje inny właściwy środek ochrony jej praw (wskazywany przez nią jako roszczenie ewentualne, w postaci powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) z rzeczywistym stanem prawnym). Przewidziane w art. 10 u.k.w.h. powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nie jest szczególnym rodzajem powództwa o ustalenie, ale powództwem służącym zaspokojeniu roszczenia typu rzeczowego (actio in rem), przy pomocy którego powód domaga się nie tylko ustalenia prawa lub stosunku prawnego, lecz także wydania orzeczenia zastępującego oświadczenie woli osoby błędnie wpisanej do księgi wieczystej (por. wyrok SN z dnia 18 czerwca 2015 r., III CSK 372/14). Skoro zatem powódce przysługuje ochrona w trybie art. 10 u.k.w.h., to w ocenie Sądu nie istnieje po jej stronie interes prawny do wytoczenia powództwa o złożenie oświadczenia. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach Sąd powołał art. 102 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając wyrok w pkt I zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego a to art. 94 w zw. z art. 65 § 1 u.k.w.h. oraz art. 369 § 1 Prawa Upadłościowego poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że umorzenie w całości wierzytelności niezaspokojonych w postępowaniu upadłościowym wobec dłużnika osobistego będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, nie powoduje wygaśnięcia jego zobowiązania pieniężnego zabezpieczonego hipotecznie, a przez to nie oznacza również wygaśnięcia akcesoryjnej wobec tego zobowiązania hipoteki, w sytuacji gdy w/w zdarzenie prawne powoduje ze względu na obowiązującą w polskim systemie prawnym zasadę akcesoryjności hipoteki, wygaśnięcie hipoteki zabezpieczającej wierzytelność pozwanej,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego a to art. 1047 § 1 k.p.c. w zw. z art. 64 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż w realiach przedmiotowej sprawy powódka nie posiada interesu prawnego do wytoczenia powództwa o złożenie oświadczenia woli, w sytuacji gdy w obowiązującym porządku prawnym istnieje

możliwość obalenia domniemania zgodności wpisu w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w każdym postępowaniu, w którym od rzeczywistego stanu prawnego nieruchomości zależy treść rozstrzygnięcia;

Powódka wniosła o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych za obie instancje.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje:

Rozważana przez Sąd Okręgowy kwestia skutków wykreślenia z rejestru prowadzonego dla przedsiębiorców i wygaśnięcia wierzytelności na skutek utraty bytu prawnego przez dłużnika osobistego nie ma istotnego znaczenia, skoro Z. P. prowadził działalność jako osoba fizyczna i zakończenie postępowania upadłościowego nie doprowadziło do utraty podmiotowości prawnej tej osoby fizycznej. Przywołany przez Sąd Okręgowy wyrok z dnia 10 września 2015 r., II CSK 745/14. LEX nr 1785870 mógł więc mieć znaczenie dla przedmiotowego postępowania jedynie w zakresie wyrażonych tamże w uzasadnieniu ogólnych stwierdzeń, że nie jest celem zasady akcesoryjności hipoteki to, aby prowadziła ona do uwolnienia od odpowiedzialności dłużnika rzeczowego. Dla stron bowiem niewątpliwie istotne jest zagadnienie czy umorzenie wierzytelności (...) Bank S.A. wobec dłużnika głównego przez Sąd Rejonowy w B.– w ramach toczącego się postępowania upadłościowego (...) - doprowadziło do wygaśnięcia hipotek.

Wobec jednak przyjęcia koncepcji braku roszczenia o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli rozstrzygnię spornej kwestii mogło mieć jedynie uboczne znaczenie. Podniesienie jednak zarzutów w tym względzie w apelacji powoduje, że Sąd drugiej instancji uznaje za potrzebne odniesienie się do skutków umorzenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Zgodnie z art. 369 ustawy z dnia 8 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze według brzmienia właściwego dla oceny skutków umorzenia tj Dz.U. z 2012 r. poz. 1112, dalej PrUpadNap), umorzeniem objęte są wierzytelności umieszczone na liście wierzytelności oraz wierzytelności, które mogły zostać zgłoszone, jeżeli ich istnienie stwierdzone było dokumentami upadłego. Wykładnia tego przepisu w zakresie wpływu umorzenia na prawa akcesoryjne może prowadzić do rozbieżnych wniosków.

Z jednej bowiem strony można uznać, że umorzenie długu w postępowaniu upadłościowym powoduje także wygaśnięcie praw akcesoryjnych. Zgodnie z art. 10 z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 131, poz. 1075, dalej u.k.w.ih.) do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy u.k.w.ih. w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 26 czerwca 2009. Zastosowanie miałyby więc art. 94 u.k.w.ih, w brzmieniu sprzed nowelizacji, zgodnie z którym wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą wygaśnięcie hipoteki, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Uznaje się, że wygaśnięcie hipoteki na podstawie tego przepisu dotyczy wszystkich przypadków wygaśnięcia wierzytelności niezależnie od przyczyny, czy to na skutek zaspokojenia interesu wierzyciela, czy wygaśnięcia mimo niezaspokojenia. Powyższe wzmacnia art.73 u.k.w.ih. zgodnie z którym właściciel nieruchomości niebędący dłużnikiem osobistym może, niezależnie od zarzutów, które mu przysługują osobiście przeciwko wierzycielowi hipotecznemu, podnosić zarzuty przysługujące dłużnikowi. Ten zaś niewątpliwie mógłby powołać się na umorzenie wynikające z postanowienia Sądu Upadłościowego tj Sądu Rejonowego w B.z dnia 21 maja 2014 r., sygn. akt VI GUp 15/11 lik.

Z drugiej jednak strony należy jednak uwzględnić specyfikę postępowania upadłościowego, które nie obejmowało obciążonej nieruchomości stanowiącej własność dłużnika rzeczowego skoro ta nie stanowiła mienia upadłego. Sytuacja wierzyciela nie może być przy zabezpieczeniu hipotecznym ustanowionym na nieruchomości osoby trzeciej gorsza, niż sytuacja w której hipoteka obciążałaby nieruchomość upadłego. W tym ostatnim wypadku

wierzytelność zabezpieczona hipoteką byłaby w postępowaniu upadłościowym uwzględniana na liście z urzędu, zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia. W planie podziału funduszy masy upadłości wierzytelność mogłaby zostać uwzględniona jedynie w takiej sumie, w jakiej nie zostałaby zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia (art. 345 w zw. z art. 236 ust. 2 i art. 340 PrUpadNaprz). Umorzenie wierzytelności zabezpieczonej na mieniu upadłego mogłoby na podstawie art. 369 PrUpadNaprz dotyczyć tej wierzytelności tylko w części w jakiej nie zostałaby zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia. Przyjęcie więc prezentowanej przez powódkę koncepcji, że umorzenie powoduje wygaśnięcie hipoteki różnicowałoby sytuację wierzyciela w zależności od tego na czyjej nieruchomości dokonano zabezpieczenia, co wskazuje na zasadność innego kierunku wykładni.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 lutego 2016 r. IV CSK 346/15 numer 1460970 wskazał, że przepis art. 369 PrUpadNaprz nie rozstrzyga wyraźnie, czy umorzenie na jego podstawie długu upadłego wywiera jednocześnie skutek umarzający również wobec poręczyciela i współdłużnika oraz praw wynikających z hipoteki i zastawu zabezpieczających umorzony dług. Sąd Najwyższy odwołał się jednak do treści art. 291 oraz 292 PrUpadNaprz uznając, że choć art. 369 PrUpadNaprz, inaczej niż art. 291 PrUpadNaprz, nie przewiduje tego wyraźnie, to jednak również z jego treści wynika ograniczenie skutków dokonanego na jego podstawie umorzenia jedynie do długów upadłego, tj. innymi słowy wynika z niego norma statuująca nienaruszalność przez to umorzenie zobowiązań współdłużnika upadłego (także rzeczowego) oraz wszelkich praw wierzyciela wobec osób trzecich z przysługujących mu zabezpieczeń umorzonego długu, w tym także takich, które mają charakter akcesoryjny. Zdaniem Sądu Najwyższego rozciągnięcie skutków umorzenia na osoby odpowiedzialne wobec wierzyciela z tytułu akcesoryjnego zabezpieczenia umorzonego długu upadłego czyniłoby wszystkie osoby zabezpieczające dług beneficjentami rozwiązania przyjętego w art. 369 PrUpadNaprz, z oczywistym naruszeniem wyjątkowych przesłanek zastosowania tego przepisu. Sąd Najwyższy wskazał też tamże, że choć nie zostało to w art. 369 PrUpadNaprz. wyraźnie zastrzeżone, z jego treści wynika jednak norma podobna do wysłowionej wprost w art. 291 PrUpadNaprz - że dokonane na jego podstawie umorzenie nie narusza praw wierzyciela także wobec praw wynikających z zabezpieczeń umorzonego długu przez osoby trzecie.

Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela słuszność wykładni art. 369 PrUpadNaprz zaprezentowanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 lutego 2016 r.

Ponadto sama konstrukcja hipoteki jako rzeczowego zabezpieczenia o charakterze akcesoryjnym nie zmienia zasad odpowiedzialności dłużnika rzeczowego, który odpowiada in solidum z dłużnikiem osobistym (z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności do nieruchomości i z ograniczenia zakresu hipoteki). Jest to tzw. solidarność przypadkowa (nieprawidłowa, niewłaściwa, do której mają odpowiednie zastosowanie przepisy o solidarności biernej, zwłaszcza przepis art. 366 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r. III CKN 331/98 OSNC 2000/3/57)). Sytuacja dłużnika rzeczowego jest więc analogiczna do sytuacji współdłużnika solidarnego. Umorzenie długu w postępowaniu upadłościowym ma podobny cel jak zwolnienie z długu a takie zwolnienie nie ma skutku względem pozostałych dłużników solidarnych (art. 373 k.c.). Wzmacnia to stanowisko, że wierzyciel nadal może dochodzić zaspokojenia długu od powódki z ograniczeniem zakresu odpowiedzialności do nieruchomości i do zakresu wynikającego z hipoteki mimo orzeczonego umorzenia względem dłużnika osobistego. Inna ocena byłaby ponadto sprzeczna z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP.

Nawet jednak przy odmiennej ocenie tj. przyjęciu wygaśnięcia hipoteki powództwo o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli powództwo podlegało oddaleniu. Sąd drugiej instancji podziela bowiem stanowisko Sądu pierwszej instancji o braku podstaw do zobowiązania do złożenia oświadczenia woli. Żaden bowiem przepis nie uzależnia wykreślenia hipoteki w wypadku jej wygaśnięcia od zgody wierzyciela hipotecznego. Jakkolwiek zgodnie z art. 100 u.k.w.i.h. po wygaśnięciu wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wierzyciel jest zobowiązany dokonać wszelkich czynności umożliwiających wykreślenie hipoteki z księgi wieczystej to jednak przepis ten nie nakłada na wierzyciela hipotecznego obowiązku świadczenia tj. złożenia oświadczenia oznaczonej treści w znaczeniu obligacyjnego obowiązku dłużnika, od którego wierzyciel może żądać spełnienia tego świadczenia tj. złożenia oświadczenia, chyba że wynika to wyraźnie z umowy stanowiącej źródło stosunku. W wypadku wygaśnięcia hipoteki wykreślenie nie jest uzależnione od woli wierzyciela tj. jego zgody czy zezwolenia na wykreślenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r. I CKN 354/98 Legalis Numer 358638. Ugruntowane jest w orzecznictwie

stanowisko, że w wypadku odmowy dokonania przez wierzyciela czynności umożliwiającej wykreślenie hipoteki, dłużnik może domagać się wykreślenia wpisu hipoteki w drodze powództwa na podstawie art. 10 w zw. z art. 100 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (por wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1998r. I CKN 885/97 OSNC 1999 nr 4, poz. 84 i z dnia 3 lipca 2015 r. IV CSK 236/15 Legalis Numer 1351626). Sąd Apelacyjny podziela więc stanowisko Sądu Okręgowego o bezzasadności powództwa. Wobec powyższego apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

Wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego oddalono albowiem profesjonalny pełnomocnik nie podjął czynności w postępowaniu apelacyjnym, uzasadniających zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa radcy prawnego a nie wykazano by poniesione zostały inne koszty postępowania apelacyjnego.

SSA Sławomir Jamróg SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Teresa Rak